

2019-2020		Aangepast PTA Economie	KBL leerjaar 3			
Periode	Eindtermen: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen? ¹	Toets vorm	Toets- duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 1: Hoe groot is jouw welvaart? EC/K/4A - Consumptie Je leert wat voor behoeften je kunt hebben en in hoeverre je in je behoefte kunt voorzien/hoe welvarend je bent. Daarnaast leer je hoe jij als consument wordt beïnvloed door bedrijven met hun marketing/reclame. Om je kosten in zicht te houden leer je je inkomen en uitgaven overzichtelijk te krijgen in een begroting en op elkaar af te stemmen. Zodra je weet hoeveel geld je hebt kun je ook je koopkracht bepalen.</p> <p>Formules die je leert: Met een gegeven percentage een getal berekenen. Van een getal berekenen hoeveel procent het is. Bedragen omrekenen van week naar maand. Berekenen hoeveel geld je moet reserveren. Een verandering in procenten uitdrukken.</p>	Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 1: Hoe groot is jouw welvaart?	S 530	60 minuten	ja	1
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 2: Wat voor consument ben jij? EC/K/4B / EC/K/8 - Consumptie Voor dit hoofdstuk behandelen we hoe je betrouwbare informatie kunt vinden over producten, wat keurmerken zijn en hoe je prijzen vergelijkt. Verder leer je waarom je rechten hebt als consument en welke dit zijn en hoe je je recht kunt halen. Verder leer je hoe de woningmarkt in elkaar zit bij zowel koop als huurwoningen. Als laatste onderdeel behandelen we de invloed van de consument op het milieu en hoe wij deze invloed kunnen beperken.</p>	Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 2: Wat voor consument ben jij?	S 531	60 minuten	ja	1

¹ Een omschrijving van de onderwijsinhoud waarmee de leerling zich voorbereidt op de toets.

	<p>Formules die je leert: Prijzen omrekenen naar een standaardgewicht. Prijzverschillen in procenten berekenen.</p>					
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 3: De bank en jouw geld. EC/K/4A / EC/K/4B - Consumptie In dit hoofdstuk leer je over betaalvormen zoals pinnen en internetbankeieren en hoe je er mee betaald. Naast geld uitgeven kun je het ook sparen en daar leer je de voordelen van voor jou en de bank. Bij de bank kun je ook geld lenen en je leert waarom je geld kunt lenen en hoeveel je dat kost. Dit alles bij elkaar vormt de geldkringloop en je leert hoe deze in elkaar zit.</p> <p>Formules die je leert: Een nieuw saldo berekenen. Rente berekenen over jaren/maanden Kredietkosten berekenen. Vreemd geld omrekenen naar euro's en omgekeerd</p>	<p>Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 3: De bank en jouw geld.</p>	S 532	60 minuten	ja	2
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 4: Ben je verzekerd? EC/K/4B - Consumptie Dit hoofdstuk gaat over verzekeren. Je leert wat verzekeren inhoudt en welke vormen van verzekeringen er zijn. Je leert welke verzekeringen verplicht zijn zoals een WA verzekering en kunt de kosten van de verzekeringen berekenen. Verder kun uitleggen en berekenen wat er gebeurt als je niet goed verzekerd bent. Formules die je leert: Verzekeringskosten berekenen. Schadevergoeding bij onderverzekering berekenen.</p>	<p>Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 4: Ben je verzekerd?</p>	S 533	60 minuten	ja	2
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 5: Werkt dat zo? EC/K/5A / EC/K/5B - Arbeid en productie Wanneer je gaat werken moet je weten hoe een arbeidsovereenkomst wordt gemaakt, wat voor dienstverbanden er mogelijk zijn en welke wetten je als werknemer beschermen. Als je niet voor een bedrijf werkt maar zelf onderneemt dan moet je verder weten welke ondernemingsvormen er zijn, hoe je je bedrijf organiseert en in welke sectoren je een bedrijf kunt hebben.</p>	<p>Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 5: Werkt dat zo?</p>	S 534	60 minuten	ja	2

	Formules die je leert: Nettoloon berekenen					
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 6: Productie en markt. EC/K/5A / EC/K/5B - Arbeid en productie</p> <p>Je leert in dit hoofdstuk wat de productiefactoren zijn en hoe je ze inzet bij produceren van goederen en diensten, wat een bedrijfskolom is en wat kapitaalgoederen zijn en hoe ze minder waard worden. De geproduceerde goederen worden verkocht op een "markt" en je leert hoe daar de prijs van bepaald wordt. Verder leer je welke BTW percentages er zijn en bij welke goederen ze horen. Daarnaast wordt het onderwerp arbeidsproductiviteit behandeld en de invloed daarvan op de samenleving.</p> <p>Formules die je leert: Omzet en winst berekenen. Afschrijving berekenen. Omzet, inkoopwaarde en brutowinst berekenen. Nettowinst berekenen. Verkoopprijs berekenen. Consumentenprijs berekenen. Arbeidsproductiviteit berekenen.</p>	Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 6: Productie en markt.	S 535	60 minuten	ja	2
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 7: De overheid voor ons allemaal. EC/K/6 - Overheid en bestuur</p> <p>De overheid heeft veel invloed op ons leven en de economie en daarom behandelen wij dit bij economie. Je leert welke lagen van de overheid er zijn en hoe de overheid ons beïnvloedt. De overheid probeert ons ook te helpen via de sociale zekerheid en je leert naast voorbeelden hiervan ook hoe het betaald wordt. Verder behandelen we de inkomsten en uitgaven van de overheid en waarom sommige bedrijven van de overheid zijn of waren.</p>	Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 7: De overheid voor ons allemaal.	S 536	60 minuten	ja	2
Leerjaar 3	<p>Hoofdstuk 8: Over economische grenzen. EC/K/7 - Internationale ontwikkelingen</p>	Uit Pincode 6e editie 3 KBL: Hoofdstuk 8: Over economische grenzen.	S 537	60 minuten	ja	2

	<p>In dit hoofdstuk leer je waarom Nederland een handelsland is en hoe belangrijk dit is voor de Nederlandse economie. De EU heeft veel invloed op de internationale handel van Nederland. Je leert waardoor dit beïnvloed wordt en wat de invloed daarop is van de waarde van de euro. Verder behandelen we de internationale concurrentiepositie van landen en wat de gevolgen van handelsbelemmeringen daarop kunnen zijn. Naast ontwikkelde economieën zijn er ook ontwikkelingslanden. Je leert wat de oorzaken hiervan zijn en hoe ontwikkelingslanden zich verder kunnen ontwikkelen.</p> <p>Formules die je leert: Uitvoerwaarde en invoerwaarde berekenen. Import- en Exportquote berekenen. Inkomen per hoofd van de bevolking berekenen.</p>	<p>Dit hoofdstuk vervalt. Deze eindtermen worden in leerjaar 4 ook afgetoets. Door Corona heeft leerjaar 3 geen tijd gehad om deze toets te maken.</p>				
Leerjaar 3	<p>Consumptie EC/K/3 De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen en het vermogen met economische vaktaal te communiceren en onderzoek te doen.</p>	<p>Vergelijkend waren-onderzoek. Je leert een vergelijken waren-onderzoek uit te voeren voor een consumentenproduct. Hiervoor voer je vooronderzoek uit naar verschillende manieren van producten testen en leer je je eigen test te maken en uit te voeren. De gegevens leer je vervolgens te verwerken in een overzicht met producten zoals 'best getest' en 'beste koop'.</p>	PO 538	n.v.t.	nee	1
Leerjaar 3	<p>Arbeid en Productie EC/K/3 De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen en het vermogen met economische vaktaal te communiceren en onderzoek te doen.</p>	<p>Presentatie over de geschiedenis van een bedrijf. In deze opdracht onderzoek je de geschiedenis van een bedrijf. Je maakt hiervan een verslag in de vorm van een presentatie als PowerPoint of Prezi en gaat dit presenteren voor de klas.</p>	PO 539	n.v.t.	nee	1

Leerjaar 3	Internationale ontwikkelingen EC/K/8 De kandidaat heeft inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu, en kan aan de hand van voorbeelden op het gebied van milieuschade de rol van overheid, maatschappelijke organisaties en individuele personen beschrijven.	Hoe milieuvriendelijk is jouw school? Je onderzoekt hoe milieuvriendelijk je eigen school is. Je maakt een verslag van je onderzoek. Daarin geef je aan je school 'tips & tops'. Van je onderzoek maak je een verslag.	PO 540	n.v.t.	nee	1
Berekening cijfer schoolexamen: ((SE<code> x <wegin>) + (<code> x <wegin>)/ <wegin totaal> = cijfer SE						